

คำวินิจฉัยที่ ๘๒/๒๕๒๘

เรื่อง ขออนุมัติคืนรถยนต์ของกลาง

กฎหมาย ระเบียบ พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๖๔ ทวิ ๖๔ ตี ๙๔ ทวิ

ในกรณีที่ไม่มีคดีฟ้องผู้กระทำความผิดต่อศาล พนักงานอัยการย่อมไม่อาจขอให้ศาลใช้อำนาจสั่งริบของกลางตามมาตรา ๙๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ได้

ข้อเท็จจริงและปัญหา จังหวัดศรีสะเกษได้เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาสั่งคืนรถยนต์ของกลางในคดีป่าไม้ เนื่องจากอัยการจังหวัดศรีสะเกษได้แจ้งผลเกี่ยวกับของกลางนี้ว่า ให้พนักงานสอบสวนจัดการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงนำเรื่องเข้าหารือคณะกรรมการป้องกันอนุรักษทรัพยากรป่าไม้ ในที่สุดคณะกรรมการฯ มีมติให้กระทรวงเกษตรฯ ประสานงานกับกรมอัยการโดยขอให้พนักงานอัยการนำรถยนต์ของกลางขึ้นสู่การพิจารณาของศาล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงหารือว่าจะนำรถยนต์ของกลางรายนี้ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลได้หรือไม่ และจะวางแผนปฏิบัติเพื่อให้อัยการนำคดีเกี่ยวกับของกลางขึ้นสู่ศาลทุกรายได้หรือไม่ และมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพิจารณาแก้ไขกฎหมายป่าไม้อย่างไร เพื่อให้สามารถรับยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำความผิดได้

คำวินิจฉัย การขอให้ศาลสั่งริบของกลาง ตามความในมาตรา ๙๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้น จะต้องเป็นกรณีที่มิมีคดีขึ้นสู่ศาล โดยพนักงานอัยการฟ้องขอให้ศาลลงโทษผู้กระทำความผิดกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และของกลางนั้นได้ถูกใช้ในการกระทำความผิดหรือใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิด ในกรณีที่ไม่มีคดีฟ้องผู้กระทำความผิดต่อศาล ย่อมไม่อาจขอให้ศาลใช้อำนาจสั่งริบของกลางตามมาตรา ๙๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ และนอกจากนั้น ตามมาตรา ๓๖

แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นบทบัญญัติทั่วไปเกี่ยวกับการรับทรัพย์สิน หากปรากฏว่าทรัพย์สินนั้น ผู้เป็นเจ้าของแท้จริงมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำผิดก็จะต้องคืนให้เจ้าของ ดังนั้นในกรณีนี้หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้กระทำผิดคดีนี้หลบหนียังจับตัวมาฟ้องไม่ได้กับทั้งรายนต์ของกลาง หมายเลขทะเบียน ๘๐-๐๗๕๕ สุรินทร์ ก็มีใช้ของผู้ต้องหาคดีนี้ และเจ้าของที่แท้จริงของรายนต์ของกลางมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำผิด พนักงานอัยการจึงไม่สามารถดำเนินการตามนัยมติที่ประชุมคณะกรรมการป้องกันอนุรักษทรัพย์ากรป่าไม้ดังกล่าวได้

การขอให้ศาลใช้อำนาจริบของกลาง ตามมาตรา ๗๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ที่แก้ไขเพิ่มเติม จะกระทำได้เพียงใดหรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไป และทั้งจะต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติไว้ ดังนั้นจึงไม่อยู่ในอำนาจที่กรมอัยการจะสามารถวางหลักเกณฑ์อื่นใดนอกเหนือจากที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ เพื่อให้พนักงานอัยการถือปฏิบัติในกรณีดังกล่าวได้

การพิจารณาแก้ไขพระราชบัญญัติป่าไม้เพื่อให้สามารถรียบยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำผิดจะกระทำได้เพียงใดหรือไม่นั้น ควรเป็นนโยบายของรัฐซึ่งกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้พิจารณารับผิดชอบ ส่วนกรมอัยการเป็นผู้มีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย